

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL IV KVALIFIKACIJOS LYGIUI ĮGYTI FORMALIOJO PROFESINIO MOKYMO PROGRAMŲ PRITAIKYMO MOKINIAMS, BAIGUSIEMS PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS PIRMĄJĄ DALĮ, EKSPERIMENTO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

2020 m. liepos 10 d. Nr. V-1038

Vilnius

Siekdamas sudaryti galimybes mokiniams, baigusiems pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį, mokytis pagal IV kvalifikacijos lygiui įgyti formaliojo profesinio mokymo programas ir kartu nuosekliai mokytis pagal bendrojo ugdymo programas – pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį ir vidurinio ugdymo programą ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. liepos 21 d. nutarimu Nr. 914 „Dėl Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos nuostatų patvirtinimo“, 12.4 papunkčiu:

1. T v i r t i n u IV kvalifikacijos lygiui įgyti formaliojo profesinio mokymo programų pritaikymo mokiniams, baigusiems pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį, eksperimento tvarkos aprašą (pridedama).

2. S u d a r a u šio įsakymo 1 punktu patvirtinto IV kvalifikacijos lygiui įgyti formaliojo profesinio mokymo programų pritaikymo mokiniams, baigusiems pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį, eksperimento tvarkos aprašo įgyvendinimo stebėsenos grupę:

2.1. Joana Vilimienė, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Mokymosi visą gyvenimą departamento Profesinio mokymo skyriaus vedėja (grupės vadovė);

2.2. Gintautas Bužinskas, Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centro Profesinio mokymo programų rengimo skyriaus vedėjas;

2.3. Loreta Gražlienė, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Ugdymo departamento Ugdymo programų skyriaus patarėja;

2.4. Aušra Misonė, Kauno prekybos, pramonės ir amatų rūmų Švietimo ir mokslo skyriaus vadovė;

2.5. Daina Rožnienė, Kauno taikomosios dailės mokyklos vadovė;

2.6. Dalė Švelnienė, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Mokymosi visą gyvenimą departamento Profesinio mokymo skyriaus patarėja;

2.7. dr. Vidmantas Tūtlys, Vytauto Didžiojo universiteto Švietimo akademijos profesorius;

2.8. dr. Lina Vaitkutė, Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centro Kvalifikacijų formavimo skyriaus vedėja.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-2235](#), 2021-12-13, paskelbta TAR 2021-12-13, i. k. 2021-25684

Nr. [V-1256](#), 2023-09-26, paskelbta TAR 2023-09-26, i. k. 2023-18685

3. P a v e d u šio įsakymo 2 punktu patvirtintai IV kvalifikacijos lygiui įgyti formaliojo profesinio mokymo programų pritaikymo mokiniams, baigusiems pagrindinio ugdymo programos

pirmąją dalį, eksperimento tvarkos aprašo įgyvendinimo stebėsenos grupei analizuoti eksperimento eigą, identifikuoti kylančias problemas ir siūlyti sprendimus.

Švietimo, mokslo ir sporto ministras

Algirdas Monkevičius

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro
2020 m. liepos 10 d. įsakymu Nr. V-1038
(Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro
2023 m. rugsėjo 26 d. įsakymo Nr. V-1256
redakcija)

IV KVALIFIKACIJOS LYGIUI ĮGYTI FORMALIOJO PROFESINIO MOKYMO PROGRAMŲ PRITAIKYMO MOKINIAMS, BAIGUSIEMS PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS PIRMĄJĄ DALĮ, EKSPERIMENTO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. IV kvalifikacijos lygiui įgyti formaliojo profesinio mokymo programų pritaikymo mokiniams, baigusiems pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį, eksperimento tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato eksperimento tikslą, uždavinius, eksperimento organizavimo sąlygas ir profesinio mokymo įstaigų (toliau – mokyklą) bei IV kvalifikacijos lygiui įgyti formaliojo profesinio mokymo programų (toliau – profesinio mokymo programa), kurios bus įgyvendinamos eksperimento tvarka, sąrašą.

2. Profesinio mokymo programos eksperimento tvarka įgyvendinamos mokykline profesinio mokymo organizavimo forma.

3. Profesinio mokymo programa Apraše suprantama kaip profesinio mokymo programa, įgyvendinama kartu su pagrindinio ugdymo programos antrąja dalimi ir vidurinio ugdymo programa.

4. Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatyme vartojamas sąvokas.

II SKYRIUS EKSPERIMENTO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

5. Bendrojo ugdymo mokyklų struktūra ir bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarka savivaldybėse turi įtakos mokinių, baigusių pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį, tolesniam pasirinkimui, kur mokytis. Valstybės strateginės analizės centro 2019 metais atlikto tyrimo „Universitetas, kolegija ar profesinio mokymo įstaiga? Požiūris, patrauklumas, pasirinkimas“ (toliau – tyrimas), įgyvendinant projektą „Mokslo ir studijų pažangos stebėsenos ir vertinimo sistemos sukūrimas ir įdiegimas“ (projekto Nr. 09.3.2-ESFA-V-710-02-0001), duomenimis, nuo 2013–2014 mokslo metų iki 2018–2019 mokslo metų dvigubai padaugėjo mokinių, kurie profesinio mokymo įstaigose pasirinko mokytis pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį ir siekė įgyti pagrindinį išsilavinimą, skaičius. Mokinių, kurie rinkosi mokytis tik pagal pirminio profesinio mokymo programas (ISCED 2), skaičius nuolat mažėjo, o 2018–2019 mokslo metais jis buvo 9,5 karto mažesnis už profesinio mokymo įstaigose besimokančių tik pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį mokinių skaičių. 2018 metais 90,5 procento mokinių, įgijusių pagrindinį išsilavinimą profesinio mokymo įstaigose, tęsė mokymąsi pagal pirminio profesinio mokymo programas kartu su vidurinio ugdymo programa, siekdami įgyti vidurinį išsilavinimą ir kvalifikaciją. Atsižvelgiant į tyrimo išvadą, kad profesinio mokymo patrauklumą mažina nepakankama profesinio mokymo programų pasiūla mokiniams, baigusiems pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį, numatyta vykdyti profesinio mokymo programų pritaikymą mokiniams, neturintiems pagrindinio išsilavinimo, ir profesinio mokymo suartinimo su bendrojo ugdymu eksperimentą.

6. Eksperimento tikslas – sudaryti galimybes mokiniams, baigusiems pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį, mokytis pagal profesinio mokymo programą ir kartu nuosekliai mokytis

pagal bendrojo ugdymo programas – pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį ir vidurinio ugdymo programą, – siekiant įgyti pagrindinį išsilavinimą, vidurinį išsilavinimą ir IV lygio kvalifikaciją.

7. Eksperimento uždaviniai:

7.1. įvertinti profesinio mokymo programų tinkamumą ir (arba) numatyti jų pritaikymo būdus pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį baigusiesiems mokiniams;

7.2. užtikrinti kokybišką bendrojo ugdymo programų įgyvendinimą ir sąlygas įgyti pagrindinį ir vidurinį išsilavinimą nuosekliai siekiant kvalifikacijos.

III SKYRIUS EKSPERIMENTO ORGANIZAVIMO SĄLYGOS

8. Mokyklos, turinčios pagrindinio ugdymo programos antrosios dalies įgyvendinimo, bendrųjų programų ir profesinio mokymo turinio integracijos patirties, reikalingus mokymui(si) išteklius ir pasirengusius bendrojo ugdymo ir profesijos mokytojus, eksperimente dalyvauja savanoriškai. Eksperimente dalyvaujančių mokyklų ir jų vykdomų profesinio mokymo programų sąrašas pateikiamas Aprašo priede.

9. Pagal Aprašą įgyvendinamos 60 arba 90 mokymosi kreditų apimties profesinio mokymo programos. Profesinio mokymo programa pradedama įgyvendinti, tik kai grupėje yra ne mažiau kaip 12 mokinių.

10. Mokinio prašymą mokytis pagal profesinio mokymo programą priima mokykla ir pati organizuoja priėmimą. Jeigu mokinys mokėsi pagal individualizuotą pagrindinio ugdymo programą, jo prašymo mokykla nepriima, o jeigu kyla abejonų dėl mokinio tinkamumo mokytis pagal konkrečią profesinio mokymo programą, mokykla priima sprendimą, vadovaudamasi švietimo, mokslo ir sporto ministro tvirtinamo Asmenų, pageidaujančių mokytis pagal pirminio arba tęstinio profesinio mokymo programas, bendrojo priėmimo į valstybinę ar savivaldybės arba nevalstybinę profesinio mokymo įstaigą tvarkos aprašo nuostatomis.

11. Mokykla su mokiniu privalo sudaryti profesinio mokymo sutartį, vadovaudamasi Profesinio mokymo sutartims keliamų reikalavimų ir šių sutarčių registravimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro ir Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2021 m. balandžio 13 d. įsakymu Nr.V-539/4-292 „Dėl Profesinio mokymo sutartims keliamų reikalavimų ir šių sutarčių registravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, kurią užregistruoja Mokinių registre. Profesinio mokymo sutartyje turi būti numatyti papildomi įsipareigojimai ir sąlygos dėl mokymosi pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį. Mokiniui, pabaigusiam pagrindinio ugdymo programą ir įgijusiam pagrindinį išsilavinimą, profesinio mokymo sutartis tęsiama – numatomi įsipareigojimai ir sąlygos dėl mokinio mokymosi pagal vidurinio ugdymo programą. Jeigu mokinys neįgijo pagrindinio išsilavinimo, jis nebegali tęsti mokymosi pagal profesinio mokymo programą, su juo nutraukiama profesinio mokymo sutartis. Mokiniui sudaromos galimybės įgyti pagrindinį išsilavinimą mokykloje ar bendrojo ugdymo mokykloje arba, jam pageidaujant, pagal galimybes siūloma rinktis formaliojo profesinio mokymo programą, skirtą neturintiesiems pagrindinio išsilavinimo.

12. Mokyklos pagal Aprašą vykdomų profesinio mokymo programų ir bendrojo ugdymo programų (toliau – Programos) įgyvendinimo plano projektui parengti sudaroma darbo grupė. Programų planai rengiami vadovaujantis atitinkamų mokslo metų švietimo, mokslo ir sporto ministro tvirtinamais bendraisiais ugdymo planais, bendraisiais profesinio mokymo planais, atitinkamų profesinio mokymo programų reikalavimais ir Aprašu.

13. Programų planai gali būti koreguojami, jeigu keičiasi bendrieji ugdymo planai ir / ar profesinio mokymo planai, mokyklai įsivertinus rizikas ar iškilus anksčiau nenumatytoms situacijoms dėl Programų įgyvendinimo.

14. Jei mokykla vykdo skirtingos mokymosi kreditų apimties profesinio mokymo programas, Programų plane privaloma numatyti kiekvienos profesinio mokymo programos įgyvendinimą kartu su bendrojo ugdymo programa. Planuojant mokymo procesą, mokinių

mokymosi krūvis per savaitę paskirstomas proporcingai, įvertinus modulių apimtį kreditais ir bendrosioms programoms įgyvendinti skiriamą valandų skaičių, vadovaujantis Lietuvos higienos norma HN 102:2011 „Įstaiga, vykdanči formaliojo profesinio mokymo programą. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. balandžio 7 d. įsakymu Nr. V-326 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 102:2011 „Įstaiga, vykdanči formaliojo profesinio mokymo programą. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“. Plane privaloma numatyti preliminarų laiką pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimui, brandos egzaminams, baigiamojo modulio „Įvadas į darbo rinką“ įgyvendinimui ir asmens kompetencijų vertinimui.

15. Programų įgyvendinimo planą tvirtina mokyklos vadovas.

16. Profesinio mokymo programas mokyklos pritaiko, atsižvelgusios į mokinių ugdymosi poreikius, apsisprendžia, kuriuos pasirenkamuosius profesinio mokymo programos modulius siūlys mokiniams rinktis.

17. Rekomenduojama bendrojo ugdymo ir profesijos mokytojams kartu planuoti ugdymo turinį: rekomenduojama pagrindinio ugdymo bendrųjų programų dalykų pasirenkamąjį turinį (ne daugiau kaip 30 proc.) derinti su mokiniui aktualių profesinio mokymo turiniu, užtikrinant, kad mokinys pasiektų atitinkamo dalyko bendrojoje programoje numatytus pasiekimus. Vidurinio ugdymo programos pasirenkamasis turinys įgyvendinamas per mokinio pasirenkamus bendrojo ugdymo dalykus ir / ar gilinamuosius modulius.

18. Profesinio mokymo programos įgyvendinamos mokykline profesinio mokymo organizavimo forma, vadovaujantis Formaliojo profesinio mokymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. kovo 15 d. įsakymu Nr. V-482 „Dėl Formaliojo profesinio mokymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

19. Mokiniai, kurie mokosi pagal profesinio mokymo programas, turi teisę gauti mokymosi, socialinę stipendijas ar kitą materialinę paramą.

20. Kai profesinio mokymo programa įgyvendinama kartu su pagrindinio ugdymo programos antrąja dalimi (I–II kursas), profesinis mokymas, ne daugiau kaip 10 mokymosi kreditų, finansuojamas iš Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšų, vadovaujantis 2021–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos švietimo pažangos priemonės Nr. 12-003-03-04-03 „Sukurti rinkos poreikius atliepiančią profesinio ugdymo sistemą“ aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. V-952 „Dėl 2021–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos švietimo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 12-003-03-04-03 „Sukurti rinkos poreikius atliepiančią profesinio ugdymo sistemą“ aprašo patvirtinimo“. Valstybės biudžeto lėšos profesiniam mokymui skiriamos, kai profesinio mokymo programa įgyvendinama kartu su vidurinio ugdymo programa (III–IV kursas). Profesinio mokymo lėšos skiriamos pagal Profesinio mokymo lėšų skaičiavimo vienam mokiniui, kuris mokosi pagal formaliojo profesinio mokymo programą (išskyrus pataisos pareigūnų profesinio mokymo ir vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigų vykdomas programas), metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. rugsėjo 11 d. nutarimu Nr. 934 „Dėl Profesinio mokymo lėšų skaičiavimo vienam mokiniui, kuris mokosi pagal formaliojo profesinio mokymo programą (išskyrus pataisos pareigūnų profesinio mokymo ir vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigų vykdomas programas), metodikos patvirtinimo“, pagrindinio ugdymo programos antrąjai daliai ir vidurinio ugdymo programai mokymo lėšos skiriamos pagal Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. liepos 11 d. nutarimu Nr. 679 „Dėl Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

21. Kiekvienų mokslo metų pabaigoje IV kvalifikacijos lygiui įgyti formaliojo profesinio mokymo programų pritaikymo mokiniams, baigusiems pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį, Aprašo įgyvendinimo stebėsenos grupei Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Profesinio mokymo skyrius teikia apibendrintą informaciją apie Programų įgyvendinimą.

22. Pasiteisinus eksperimentui, jo išvados bus teikiamos Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centrui ir siūloma peržiūrėti reikalavimus minimaliam išsilavinimui, nustatytam atitinkamuose profesiniuose standartuose ir profesinio mokymo programose. Taip pat įvertinus eksperimento išvadas bus keičiami teisės aktai, reglamentuojantys formaliojo profesinio mokymo programų įgyvendinimą.

Priedų pakeitimai:

Priedas (pagal V-1256)

Priedo pakeitimai:

Nr. [V-1309](#), 2020-09-01, paskelbta TAR 2020-09-01, i. k. 2020-18355

Nr. [V-1240](#), 2021-07-07, paskelbta TAR 2021-07-07, i. k. 2021-15432

Nr. [V-1350](#), 2022-09-02, paskelbta TAR 2022-09-02, i. k. 2022-18244

Nr. [V-1256](#), 2023-09-26, paskelbta TAR 2023-09-26, i. k. 2023-18685

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Įsakymas

Nr. [V-1309](#), 2020-09-01, paskelbta TAR 2020-09-01, i. k. 2020-18355

Dėl švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020 m. liepos 10 d. įsakymo Nr. V-1038 „Dėl IV kvalifikacijos lygiui įgyti formaliojo profesinio mokymo programų pritaikymo mokiniams, baigusiems pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį, eksperimento tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Įsakymas

Nr. [V-1240](#), 2021-07-07, paskelbta TAR 2021-07-07, i. k. 2021-15432

Dėl švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020 m. liepos 10 d. įsakymo Nr. V-1038 „Dėl IV kvalifikacijos lygiui įgyti formaliojo profesinio mokymo programų pritaikymo mokiniams, baigusiems pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį, eksperimento tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Įsakymas

Nr. [V-2235](#), 2021-12-13, paskelbta TAR 2021-12-13, i. k. 2021-25684

Dėl švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020 m. liepos 10 d. įsakymo Nr. V-1038 „Dėl IV kvalifikacijos lygiui įgyti formaliojo profesinio mokymo programų pritaikymo mokiniams, baigusiems pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį, eksperimento tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Įsakymas

Nr. [V-1350](#), 2022-09-02, paskelbta TAR 2022-09-02, i. k. 2022-18244

Dėl švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020 m. liepos 10 d. įsakymo Nr. V-1038 „Dėl IV kvalifikacijos lygiui įgyti formaliojo profesinio mokymo programų pritaikymo mokiniams, baigusiems pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį, eksperimento tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Įsakymas

Nr. [V-1256](#), 2023-09-26, paskelbta TAR 2023-09-26, i. k. 2023-18685

Dėl švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020 m. liepos 10 d. įsakymo Nr. V-1038 „Dėl IV kvalifikacijos lygiui įgyti formaliojo profesinio mokymo programų pritaikymo mokiniams, baigusiems pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį, eksperimento tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo